

VILÁGOSÁG

Hétfőn
kezdődik a
cukorosztás

KOLOZSVAR,
1947 szeptember 1, hétfő

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSEG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. ÉVFOLYAM
221. szám

Félreérthetetlen megállapítások

Eseményszerű jelentősége van egész gazdasági, pénzügyi, politikai és társadalmi életünkre Gheorghiu-Dej ipari és kereskedelmi miniszter csütörtökön elmondott rádióbeszédének. Nemcsak azért, mert egyik legfontosabb tárca minisztere s az ország leghatalmasabb pártjának főtitkára nyilatkozott a mindannyiunkat közvetlen közelről érintő kérdésekről, hanem elsősorban azért, mert ez a beszéd egy merőben új gazdasági és pénzügyi politikának az alapjait változtatta. Annak az új demokratikus gazdasági és pénzügyi politikának, amelynek kezdő lépéseire a földreform, a Román Nemzeti Bank államosítása, az ipari és kereskedelmi minisztérium átszervezése, az ipari központok felállítása, s majd a Kommunista Párt gazdasági és pénzügyi javaslatai nyilvánosságra kerülésekor figyelt fel az ország lakossága, s amely határozottan a stabilizációban jutott kifejezésre.

Gheorghiu-Dej a szakértő közgazda s a tantörthetetlen demokráta politikai tárgyilagosságával az augusztus 15-én végrehajtott pénzügyi reform előzményeit, jelentőségét és jellegzetességét változtató rádióbeszédében. Aból indult ki: célszerű a stabilizáció alkalmával egy pillantást vetni az örökségül kapott nehéz helyzetre s demokráciánk eddigi megvalósítására, hogy lássuk, milyen feladatokat elvégzése vár még reánk. Az örökség, amit a demokrácia megelőző diktatorikus és népellenes korszaktól átvett, a háború által tönkretett ország volt, amelynek ipara, vasutjai, bányái, mezőgazdasága tönkrementek, kimerültek, tartalékai füsttől váltak s dolgozó népe agyoncsigázottan és kiszípolozottan várta a jobb idők bekövetkezését. Ráadásul az ország legyőzötten kerülve ki a háborúból, a békeszerződés is kemény gazdasági szankciókat tartalmaz.

Fiatal demokráciánk ilyen körülmények között kellett harcba indulnia, hogy a politikai csata után a gazdaságot is megnyerje. Hogy kiemelje az országot a nyomorból s az infláció hiénáinak karmjai közül kimentve, emberéges életet biztosítson az ország dolgozó népének. Legyőzhetetlen feladatnak látszott ez az első pillanatban. S valóban sokan voltak, akik kételkedtek a harc sikerében. Abban különösen, hogy az ország önére jöjjön is képes lesz erre. A régi módszert emlegették, a külföldi kölcsönt, mert nem ismerték a demokráciát s nem tudták felmérni, hogy milyen hatalmas erőt jelent az, ha a népet a nép fia vezetik s a nép bizik a vezetőiben.

Gheorghiu-Dej világosan rámutatott ennek az erőnek a hatalmas voltára, amikor a nehézségek felsorolása után a váratlanul gyors eredmény okát Románia új politikai rendszerében s ebben a rendszerben a demokratikus erők döntő szerepében jelölte meg. Ez a rendszer nem egészen félszentesedő alatt sokkalt sulyosabb körülmények között meg tudta valóítani azt, amit a mult világ-háború után Bratianuék—Maniuék összehasonlíthatatlanul kedvezőbb viszonyok között csak 10 év eltelté után kíséreltek meg, s akkor is egészen rossz eredménnyel. Ezt a legyőzhetetlen erőt bizonyítják a stabilizáció előkészületeinek szinte emberellenes nehézségei, de megoldott munkálatai is. Dolgozó népünk elvégezte ezt a munkát. Az ipari munkásság rövid két hónap alatt 50 százalékról 68-ra emelte a termelést, az 1938. évihez viszonyítva. A dolgozó földművelősség biztosította az ország kenyérellátását, értelmiségünk önmegtartóztatással végezte feladatait. Igen, mert tudta, érezte, hogy az

A békeszerződés moszkvai becikkelyezése

Uj korszakot nyit a Szovjetunió és Románia viszonyában

Moszkva ratifikálta Olaszország, Bulgária, Magyarország és Finnország békeszerződését is

MOSZKVA. — A Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának elnöksége elrendelte a Romániával Párizsban kötött békeszerződés becikkelyezését a Szovjetunió minisztertanácsának előterjesztése alapján. A román békeszerződéssel egyidejűleg a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa az Olaszországgal, Magyarországgal, Bulgáriával és Finnországgal kötött békeszerződés becikkelyezését is elrendelte. A becikkelyezésről szóló okmány szövege a következőképpen hangzik: „Ratifikáljuk a minisztertanács által jóváhagyott és Párizsban 1947 február 10-én aláírt román békeszerződést.

N. SZVERNIK,

a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa elnökségének az elnöke.

A. A. GORKIN,

a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa elnökségének a titkára.

Ugyanez a tartalma a Magyarországgal, Olaszországgal, Finnországgal és Bulgáriával kötött békeszerződés becikkelyezéséről szóló okmányoknak is.

A moszkvai „Pravda“ a Legfelsőbb Tanácsnak a békeszerződések becikkelyezéséről szóló határozatával foglalkozva megállapítja,

hogy ez új korszakot nyit a Szovjetunió és a szóbanforgó európai államok viszonyában.

A francia hírszolgálati iroda a ratifikálás hírével kapcsolatban megjegyzi, hogy a békeszerződések a négy vezető nagyhatalom részéről való letétbehelyezésük alkalmával lépnek életbe.

Az angol rádió szintén hírt ad a Németország volt csatlósáival kötött békeszerződések szovjet részről történő ratifikálásáról, megállapítva, hogy angol részről örömmel üdvözlők a szovjet elhatározást.

De Gasperi olasz miniszterelnök kifejezte reményét, hogy most már rövidesen lehetőség nyílik Olaszországnak az ENSZ-hez való csatlakozására.

Békeszerződésünknek a Szovjetunió részéről történt becikkelyezése az egész ország lakosságát szinte örömmel töltötte el. A Szovjetunió mindig megértéssel viseltetett Románia népei iránt s már a fegyverszüneti szerződés megkötése után baráti jóviszonyt létesített az országgal, Párizsban pedig messzemenő módon támogatta Románia s az itt együttélő népek érdekét a békekötés alkalmával.

Állami népáruházakban kerülnek forgalomba a felhalmozott árukészletek

BUKAREST. — Illetékes gazdasági körökben behatóan tanulmányozzák a felállítandó állami népáruházak megszervezésének kérdését, amelyek megszervezésében — ha kívánják — résztvehetnek a nagyobb magánkereskedelmi cégek is. Az új eladási raktárak megszervezésével kapcsolatosan ezeknek megfelelő árukészlettel való ellátása a második teendő, amely az illetékes körökkel jelenleg foglalkoztatja. Az egyik terv szerint minden ilyen népáruházhoz valamely iparvállalati csoport tisztviselőit irányítanak, illetve osztanak be fogyasztókként. Ennek a rendszernek kétszertelenül lennének előnyei, de hátrányai is.

Másik terv viszont olyan megoldást ajánl, hogy a fizetéses alkalmazott bármely állami népáruháznál — szabad tetszése szerint — szerezhesse be szükségletét. Természetes azonban, hogy ellátókönnyvéből köteles volna a vásárlás helyén beszolgáltatni ellátókönnyvésként megfelelő szelvényét, a kapott élelmiszerért, vagy ruházati cikkért.

Akár az egyik, akár a másik terv szerint szervezik meg az új rendszert, az csak október havában lép életbe, mert az állami áruházak létesítésére csak szeptember hónapban kerül sor. Az állami népáruházaknak megfelelő árukkal és élelmiszerekkel való ellátásánál felhasználják az ipari és kereskedelmiügyi minisztériumnak már most rendelkezésre álló készleteit, amelyek részben a bankoknál elzáróztatott különböző árukból, részben természetben fizetett adókból és beszolgáltatásokból kerültek az állam tulajdonába és amelyek ezeknek az eladási helyeknek első készleteit fogják alkotni.

A fizetéses alkalmazottak téli élelmiszerekkel való ellátása érdekében az összes romániai konzervgyárak fokozott ütemben termelnek, hogy megfelelő tartalékkészletekkel láthatók el az állami áruházak. Ilyen körülmények között az ország összes dolgozó bizakodással várják az új állami népáruházak megnyitását.

MEGHOSSZABBITOTTAK AZ ARANY ÉS KÜLFÖLDI VALUTA BEVÁLTÁSÁNAK HATÁRIDÉJÉT

A gazdasági újjáépítéssel és a stabilizációval megbízott miniszterközi bizottság tekintettel arra, hogy a Nemzeti Bank technikai okokból, valamint a beváltásra jelentkező személyek tömege következtében a kitűzött határidőig, augusztus 30-ig, nem tudta elvégezni az arany, a valuta és más külföldi fizetési eszközök beváltását elhatározta, hogy a határidőt ez évi szeptember hó 6-ig meghosszabbítja.

Az arany- és valutatalajdonosok tehát szeptember 6-ig még nyugodtan és számonekér nélkül beválthatják értékeiket. Szeptember 6 után azonban könnyörtelenül megkezdődik mindazok felkutatása és megbüntetése, akik nem tesznek eleget beváltási kötelezettségüknek.

TISZTOGAT A SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT IS

Az utóbbi napokban a Szociáldemokrata Párt központi vezetősége tovább folytatta a párt jobboldali elemeinek kiküszöbölésére vonatkozó tanácskozásait. Ez a törekvés tulajdonképpen Burca Ion volt belügyi államtitkár lemondása előtt kezdődött meg a sajtóban

megjelent cikkeivel.

Burca miniszter lemondása és a Szociáldemokrata Párt központi bizottságának ebből az alkalomból kiadott közleménye után az üresen maradt államtitkári szék betöltése körül megindult vitával egyidejűleg tovább folytatódtak a megbeszélések más közismert jobboldali személyek és általában a párt jobboldali szárnyának kiküszöbölésére.

Az erélyesen megindult tisztogató munkára jellemző, hogy a Szociáldemokrata Párt fővárosi

szervezetének vezetőségét felfüggesztették és valószínűleg nagyrészt kizárják a pártból.

Igen érdekes ebben a vonatkozásban egy másik szociáldemokrata államtitkár, Mironescu Mera körül megindult vita. Mironescu Mera államtitkár szintén lemondott állásáról, a párt öntudatos vezetőj, azonban ezentúl a közismerten jobboldali érzelmű Mironescu Mera kizárását is követelik, annál is inkább, mert a volt államtitkárt visszaélésekkel is gyanúsították.

60 százalékkal leszállították az élelmiszerek vasuti tarifáját

BUKAREST. — A CFR. vezérigazgatósága augusztus 15-től visszamenőleg lényegesen leszállította mindenfajta friss belföldi gyümölcs, a szőlő, a sárga- és görögdió, mindennemű zöldség: burgonya, hagyma, fokhagyma, a tojás, a liszt és kukoricaliszt, vasuti szállítási díját. Az új, leszállított díjak a fenti rendeletről a következők:
1-10 km-es távon 2 lei; 11-20 km. 4 lei; 21-30 km. 5 lei; 31-40 km. 6 lei; 41-50 km. 7 lei; 51-60 km. 8 lei; 61-70 km. 10 lei; 71-80 km. 12 lei; 81-90 km. 13 lei; 91-100 km. 14 lei; 101-120 km. 16 lei; 121-140 km. 19 lei; 141-160 km. 22 lei; 161-180 km. 25 lei; 181-200 km. 27 lei; 201-220 km. 28 lei; 221-240 km. 29 lei; 241-260 km. 30 lei; 261-280 km. 31 lei; 281-300 km. 32 lei; 301-360 km. 35 lei; 361-420 km. 38 lei; 421-480 km. 41 lei; 481-540 km. 44 lei; 541-600 km. 47 lei; 601-700 km. 51 lei; 701-800 km. 53 lei; 801-900 km. 56 lei; 901-1000 km. 59 lei; 1001-1100 km. 61 lei; 1101-1200 km. 62

lei; 1201-1300 km. 63 lei; 1301-1400 km. 64 lei; 1401-1500 km. 65 lei.

A fenti szállítási díjak 60 százalékkal alacsonyabbak a régi szállítási díjtételeknél.

A 60 százalékkal leszállított új tarifából is a CFR még külön engedményt ad a szállítási díjtételekből:

1. Mindenfajta friss hazai gyümölcs szállításánál, beleértve a görög- és sárgadiókat, valamint szőlőt is, de kizárva az őszi barmrackot.

2. Mindennemű zöldség szállításánál, beleértve a hagymát is, a fokhagyma kivételével.

Ez a külön kedvezmény 81 százalékos csökkentést jelent a CFR régi zöldség szállítási díjaival szemben.

A vasuti tarifa leszállítása nemcsak biztosítja a lakosság elsősorú fontosságú élelmiszerekkel való ellátását, de valószínűleg áresést is idéz elő, mert lehetővé teszi a bőséges felhozatal a piacokra mind gyümölcs, mind zöldségfelében.

ország gazdasági talpraállítását és a stabilizációt most az ő érdekeit fogja szolgálni. Így is történt. „Ezt a stabilizációt az jellemzi, hogy a nemzeti természet és az ország függetlenségén alapul” — állapította meg Gheorghiu-Dej. Majd hozzátette, hogy ez a stabilizáció nem a bankárok, nagyvállalkozók és földesurak, hanem a dolgozó munkások, földművelők és értelmiségiek érdekeit szolgálja.

Az infláció idején forgalomban volt nagymennyiségű pénz kivonása halálos csapást mért az üzlekedőkre. A lej vásárló értékének és az árak és fizetések, valamint az ipari és mezőgazdasági cikkek ára egészséges viszonyának biztosításával pedig, magasabbra emelte minden dolgozó társadalmi réteg életszintjét.

Nos, az új gazdasági és pénzügyi politika s a fordulat épp itt

és ebben van. Az ország gazdasági és pénzügyi erőforrásai mostantól kezdve a dolgozó népet, az ország felvirágoztatását és függetlenségét kell hogy szolgálják és fogják is szolgálni.

Az előttünk álló feladatok is ebből következnek. Ezek a feladatok — Gheorghiu-Dej szerint — ennek az új gazdaságpolitikának a további biztosítása, a stabilizáció védelme egyfelől a még fokozot-

tabb munkával, másfelől pedig a könnyörtelen harcral mindazokkal szemben, akik ezt alá szeretnék aknázni.

Tiszta és félreérthetetlen megállapítások ezek. Az ipari munkás, a dolgozó földműves és értelmiségi, a kereskedő és az iparos, egyaránt érthet belőle. De a demokrácia ellenségei, a reakciósök s a spekulánsok is.

DAVID GYULA

85 ezer bolgár ifju vasutvonalat és autót épít a Balkán-hegységben

Erdélyi magyar diák levele az önkéntes munkatáborok életéről, ahol az európai népek szabadságszerető fiai építik az új jövőt

KOLOZSVAR. — A román-bolgár közeledésnek és egyre jobban erősödő barátságának gyakorlati elmélyítését szolgálta az a meghívás, amelyben a bolgár demokratikus ifjúság az összes demokratikus szabad nemzetek fiaival együtt a romániai demokratikus ifjúság képviselőit is meghívta a bulgáriai nemzetközi önkéntes munkatáborba. A meghívásnak az a célja, hogy a résztvevő nemzetek ifjai — így a romániai ifjúság is — a találkozás révén megismerje a bolgár népet.

A Bulgáriában tartózkodó romániai ifjak, románok és magyarok örömmel vesznek részt az önkéntes bulgáriai nemzetközi munkatáborok munkájában, a demokratikus Bulgária újjáépítésének elősegítéséért.

Levél a Balkán-hegyekből

Az alábbiakban egyik erdélyi magyar résztvevő ifjú, Kovács György Bulgáriából írott levelét közöljük.

Kedves Barátom! Megígérem neked, hogy a bulgáriai nemzetközi önkéntes munkatábor életéről beszámolok. Ott kezdem el, hogy egy percig sem éreztem magamat idegennek az országban. Elég, ha csak annyit említek meg, hogy a kéklő havasok csúcsai, a dombok vonulata és az alattuk meghúzódó házak, valamint az emberek, mind-mind Erdélyre emlékeztetnek. A házak feltűnően tiszták, a nép barátságos és dolgozó. A falvak a székely községekhez hasonlítanak. A falu újjáépítése itt elsőrendű feladat. A háború okozta károkat eltüntették. Bulgária nagyrésze újjáépült, másrészt most akarja felépíteni az ország népe.

Most pedig néhány képet adok arról a munkatáborról, amelyre büszkén tekint az egész bolgár nép. Megérkezésünkkor már készen vártak a barakok. Ezeket vesszőből fonták és ágakkal zárták el a nyílásokat. Fedelük sátorponyva. Itt a völgyben, amint végtekintek, sokszáz ilyen barak várja a munkacsoportokat. Mind ezeket bolgár diákok építették.

IGY DOLGOZNAK A PER-NIK-VELUJAKI VASUTVONALON

A bolgár ifjúságnál meg kell álljak egy percig. A demokratikus bolgár nép büszkeségei ók. Egész történelemkönyvet lehetne írni a bolgár ifjúságnak hősi tetteiről, melyeket az ellenállási mozgalomban, a demokrácia győzelméért véghezvittek. 1907 óta harcolnak a reakció ellen. Minisztereket buktattak meg, csupán azért, mert a népet saját érdekei ellen akarták felhasználni. 1941-ben, amikor Borisz cár az országot a fasiszmus jármába kényszerítette, az erdőkbe húzódtak és partizánok lettek. Harcoltak a németek ellen. Az új Bulgária hősei a bolgár ifjúságból kerültek ki.

Ma az ifjúsági közösségnek csak az lehet tagja, aki az ország újjáépítésében munkát vállal. Nincs korlátoltság. Már hetéves kortól dolgoznak az ország javára alapított munkabrigádokban. 85.000 bolgár ifjú önként jelentkezett ezekbe a táborokba.

A bolgár ifjúság kötelezte magát, hogy a pernik-velujaki vasutvonalat, a Balkán-hegységben át Heine-Boasz autót, Rosiczan duzzasztógátát, elektromos művet, Koprinkában vízierőműveket megépítik.

En néhány román és magyar fiúval a hegyek között a Heine-Boasz hegyei átjárón át építünk utat Dél és Észak-Bulgária között. Itt is néhány ezer bolgár diák dolgozik. Mint említettem, szeretettel nézem ezeket a fiukat, akik kemény elszántsággal, jó kedvvel és öntudattal dolgoznak országuk újjáépítéséért.

ÉNEK ÉS TÁNC AZ ESTI TABORTÜZEK MELLETT

Magunkról írva nem hallgathatom el, hogy kedves szeretettel veszünk körül és mi örömmel dolgozunk velük. Kaptunk katonaköpenyt és pokrócot, mert az esték és reggelek — akárcsak Erdélyben — hűvösek. A bolgár ifjak, velünk együtt, nem saját ruhájukban dolgoznak. Erős vászon rövid nadrágot, trikóinget is adtak és még megígérték vászon kiskabátot is. Cipő helyett erót, de kényelmes gumicipőt osztottak ki. Mindez teljesen új.

Talán érdekelni fog a napi mun-

kabesztásunk is. Korán, fél négy órakor kelünk és már négy órakor munkába is állunk. A meredek Hein-hegy oldalát vágjuk le és talicskázzuk a vízmosásokba. Minden munkaóra után 10 perc munkaszünet van. Délelőtt 10 óráig dolgozunk, majd délután négyhat óráig. A munka nem nehéz, lassan-lassan szoktatják hozzá a munkához a fiukat. Mindennapra kijelölnek egy bizonyos munkateljesítményt, amelyet minden fiu becsületbeli kötelességének tart elvégezni. Mi is.

Minden este 8 óra után tábor-tűz körül, a tábor közepén, az összes „brigádok” összegyűlnek és a parancsnokok jelentéseit és munkaeredmény felolvasása után mindegyik csoport előad valamit, énekelnek, táncolnak. Nagyon kedves.

A nemzetközi munkatábor csak most kezdődik. Ma érkeztek a csehszlovák diákok. Jönnek francia, dán és lengyel diákok is. Minden nap várjuk őket. Mi voltunk az első külföldiek.

Ma éppen vasárnap lévén, a táborot csinosítjuk ki. Néhány perc múlva, 11 órakor a csehek zászlóavatása lesz. Minden külföldi ifjúsági csoport az ő kijelölt helyén zászlóját is felállítja.

Egy hónapig dolgozunk itt, majd aztán 10 napig bebarangoljuk Bulgária nevezetesebb városait, vidékeit. Majd arról is, igérettemhez híven, részletesen beszámolok.

Ebédidő van, sietek befejezni soraimat. Mindig pontosak vagyunk, mert itt a fegyelemre so-

kat adnak. Mielőtt elbúcsúznék, meg kell említenem, hogy a munkát mindenki önként vállalja és tehetségének legjavát adja. A munkatáborok vezetői viszont az odaadó országépítésért mindennel mindenkit ellátnak. Az ellátás nagyon jó. Naponta 900 gramm kenyert kapunk, reggelre sajtot és bőséges cukorral teát. Ebéd: zöldségleves rizzsel és cukros makaroni. Vacsorára főzeléket és szintén édes tésztaféleséget kapunk. Mindenből eleget adnak és nagyon ízletesen főznek.

Egyszóval láttam az építőmunka harcát, amelynek élharcosa Bulgáriában a bolgár ifjúság. Láttam azt az akaratot, amellyel a demokratikus ország fiai a jobb jövőt építik. Láttam azt, hogy amit terveznek, azt végre is hajtják. Erőt és az ifjak szeméből a jövőbe vetett bizalmat láttam. Neked őszintén bevallhatom, hogy sokat kell még dolgozunk, ha utol akarjuk érni a demokratikus bolgár nép ifjúságát, amelynek a demokrácia felépítésében történelmi része volt.

Egyelőre ennyit, szeretettel üdvözlök,
Gyuri

Ime, így dolgozik a bolgár ifjúság az új, demokratikus Bulgária felépítésén és a munka keretében a nemzetközi munkatáborokban Európa szabadságszerető fiai is találkoztak, hogy megismerjék a hősi bolgár ifjúságot és a többi nemzetek fiatalosságát. Európa szabadságot szerető fiataljai így építik a békés, szabad jövőt és ebből a munkából nem hiányoznak a mi fiaink sem: románok és magyarok.

Énekes szinpadai kulturánk új lehetőségei

Az új színi évad küszöbén ház a fiatalság mozgósítására. A ha hivta fel a figyelmet bevezető előad

Az általános jobbléttel küzdő, ennek az egyenlő jogokon és egyenlő kötelezettségeken felépülő népi demokráciának a művelésére lépést fel sem becsülhető vívmánya, hogy magyar anyanyelvünkön működő színházunk immár törvény által is elismerten a nemzeti színházak kategóriájába sorakozik, sőt zenei műveltségünket fenntartó és előmozdító énekes együttes fenntartására is felbatalmazást nyert.

Nem szabad elfelednünk, hogy a távoli Moszkvában Sztalin vezértábor-nagynak, a nagy államférfiunk és tudomása van róla, sőt számotartja, hogy itt Kolozsvárt a magyar nemzetiségnek állami színháza működik s hogy ezt az intézményt ama demokratikus Románia demokratikus törvényhozásának köszönhetjük, mely ma három éve lépett öntudatos elhatározással a demokrácia útjára.

Mi, Kolozsvár állami magyar színháza, dallal és táncal köszöntjük a város demokratikus közönségét, mely hároméves harcunkban mellettünk állva ime megérte, hogy további fejlődés kilátásait nyithassuk meg előtte, bemutatván a jövőndő fiatal igéreteit.

Kérem a kételkedőket, az öröklé baljós bölcseseket, színházi nyelven: az okos gyerekeket, ne fogadják ezt a bejelentést lekicsinyítő, lanyar mosolylyal. Azok, akik hangzózatni szokták, hogy torkig vannak az igéretekekkel, hogy ők már a megvalósulást szeretnék látni, bizony mondom, kicsiny bitűk és a biblia nyelven szólóan megérdemlik, hogy szétszórassanak, mint szórólápátról a pelyva és ocsu. Azok nem érzik, nem értik, mert talán fel sem próbálják mérni ésszel, hogy a napok, a hetek, a hónapok, melyekben élünk, olyan hatalmas méretű világátformálódás dátumai, akár a népvándorlás, akár a reformáció, akár a

két tehetségbemutató hangversenyt rendezett a kolozsvári Állami Magyar Szín-

ngversenyeknek az esteken tulmenő jel entőségére maga Szentimrei Jenő igazgató árában

francia forradalmat követő forradalmak és háborúk egész világot újrarendező, egész életvitelünket újjalakító történelmi korszakai voltak.

Most jutott döntő fázisába az a világvihar, melyet a gépekkel benépesülő kor hajnalán, mintegy száz évvel ezelőtt, Marx Károlyék jövedeltek meg. Imént élünk át azokat az egyéni és tömegtragédiákat, melyeknek írója talán csak gyermekcipőben jár még, hogy holnap, vagy holnapután a tragédia műfajának újjászülésétől és ennek új Shakespeare-jéről hozsánáz-zanak a műkritikusok.

Ez az idő a mi hangya-, vagy béka-tékinetünk számára felmérhetetlenül nagy idő, igenis telistele van igéretekekkel. Ez az az idő, mikor megint minden káplár borjújában hordja a marsallbotot. Ez az idő még rengeteg meglepetést tartogathat számunkra, de rajtunk áll, rajtunk is áll, hogy e meglepetések napról-napra kellemesebbek legyenek. Dolgozzunk rajta, hogy ez így legyen és bigyjünk benne szilárd, törhetetlen hittel, hogy ennek így is kell lennie. Ragadjunk meg örömmel a lehetőséget, mely öntudatunkat erőt és bizalmunkat táplálja a jövő iránt.

Mi is alakító vagyunk ennek a jövőndőnek: ezt pillanatra sem szabad kikapcsolni elhatározásainkból és eslekedeteinkből. Amit mi nem tesszünk meg, azt senki helyettünk megtenni nem fogja. Amitől mi elvuk kételkedéssel, lemondással fordulunk el, azt a jövőndő is kiejti megvalósításra váro gondjai közül, mint olyant, aminek léte vagy nemléte számunkra nem is olyan fontos.

Nekünk ma elhárul a lehetőség adatott énel és színház kulturánk alap-jainak kiépítésére. Nekünk ezt az adotts lehetőségek között ki kell épít-

Most már lehet beosztani

Itt van szeptember és a gondos ember ilyenkor már házhöz hozatja az újságot.

Fizessen elő Ön is a VILAGOSSÁGRA s naponta lakására küldjük az erdélyi magyar élet, az ország és a nagyvilág legfrissebb híranyagát.

Hadifogolyhíradónk, sportszolgálatunk, az Iskolai Kalauz és a gazdasági rendelkezések pontos közlése eddig is nélkülözhetetlenné tette Ön számára is a VILAGOSSÁGOT.

Kolozsvár lüktető magyar szellemi életét kapcsoljuk be lapunkba: a színház, az irodalom, az egyetemi művelődés új évadjáról adunk ezentul számot Önnek is.

Fizessen elő a Világosságra

A kolozsvári MŰSz gyűlésnaptára

Szeptember 1-én, hétfőn nőbirtótsági ülés a Farkas-utca 7 alatti székházban.
Szeptember 2-án, kedden, szervezői gyűlés a II. kerületben, az Attila-ut 9 alatti székházban.
Szeptember 3-án, szerdán, I. kerületi szervezői gyűlés a Farkas-utca 7 alatti székházban.
Szeptember 4-én, csütörtökön IV/2 kerületi taggyűlés a hídelvei református egyházközség nagytermében (Horea-ut és Kálvin-utca sarok).

Mennyi és milyen élelmiszert szállíthatnak magánosok engedély nélkül?

BUKAREST. — Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium gazdasági ellenőrzési vezérigazgatósága a közönség helyes tájékoztatására, félreértések és kellemetlenégek elkerülése érdekében hivatalosan közli a következőket:
Az ország bármely lakosa jogosult az ország bármely részéből bármilyen uton (tengelyen, vasuton, gépjárműveken, vagy gyalogszerrel) minden igazoló irat nélkül szállítani a következő élelmiszereket:
15 kiló gabonaműt vagy abból készült lisztet, vagy ezek melléktermékeit

— együttesen számíva, kivéve a fehérlisztet, amelynek szállítása továbbra is szigorúan tilos.

- 3 liter ételolajat.
- 3 kiló húst, füstölt húst, friss vagy sózott halat, együttesen szállítva.
- 1 kiló vajat.
- 5 kiló túrófélét.
- 3 liter tejet, tejfölt, vagy tejszínt, együttesen számíva.

A felsoroltakon kívül még 5 kiló különböző, az utra szükséges élelmiszert.

A CFR személyszállító vasuti kocsi-jaiban csak 5 kiló élelmiszert szállítható, míg a súlyt meghaladó élelmiszert a CFR vezérigazgatóságának augusztus 10-én kelt 3737. számú rendelete értelmében csak mint személypodgyász adható fel. Zöldség- és főzelékfélét, valamint a gyümölcsöt magánosok saját háztartásaik részére — 50 kiló súlyig szabadon szállíthatnak.

Azok a termelők, akik a termelési helyük szerint illetékes közönségi előjárású bizonyítvánnyal igazolják, hogy termelők, valamint azok a zöldség- és gyümölcskereskedők, akik az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolják, hogy főzelék- és zöldség-félék, valamint gyümölcsök árusításával foglalkoznak, bármilyen mennyiségben szállíthatnak mind főzelékfélét és zöldséget, mind pedig gyümölcsöt, azzal a kötelezettséggel azonban, hogy áruikat a piacra kötelesek irányítani és ott értékesíteni.

Továbbra is tilos a hivatalos lap július 19-i 163. számában megjelent miniszteri rendelet értelmében Ilfov megyéből főzelék- és zöldségfélét, valamint a gyümölcsök elszállítása.

A fent megjelölt mennyiségűnél nagyobb élelmiszerekhez — további intézkedésig — kötelező módon fel kell mutatni az illetékes vármegyei gazdasági hivatal szállítási engedélyt. Abban az esetben, ha megállapítják, hogy az élelmiszert szabálytalanul szállítják, a vármegyei gazdasági ellenőrző hivatal szervei azt elkoazzák.

Mindennemű panasz, vagy a szállítással kapcsolatos érelem az ellenőrző közegpek részéről esetleg felmerülő vizsgálás a vármegyei gazdasági ellenőrző bizottsághoz jelentendő be Kolozsvár, Várnegyed-utca címre. A hivatal telefon-száma: 257. További részletes felvilágosítást is ott adnak.

KOLOZSVARI MOZIK MŰSORA:

- CAPITOL: A levél.
- CORSO: Javítás miatt zárva.
- RIO: Premier! Máltai Súlyom. Izgalmasabb, mint Mister Moto. Főszereplők: Peter Lorre, Humphrey Bogarth és Mary Aston. Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor. Másnap délelőtt 11 órakor matiné.
- ROYAL: Idegen nő.
- SELECT: A halgy egy kistű bogaras. eredetű történelmi film.
- URANIA: A szerelem orszége.

SZENTIMREI JENŐ

Szeptember elsején az egész országban cukorosztás

A kereskedelmi és iparügyi minisztérium hivatalos közleményét ismertette a rádió szombat este tíz órai híradása alkalmával a cukorkiosztásról.

A közlemény szerint szeptember elsején az egész országban megkezdik a cukorkiosztást. A cukrot két hónapra osztják. Fejadag a két hónapra: bányamunkák sok részére 1500 gram, nehéz testű munkások részére 1000 gram, a többi munkások részére 750 gram. A városi lakosság kéthónapi fejadagja 500 gram, míg a falusi lakosságé 100 gram.

Florica Bagdazar egészségügyi miniszter végiglátogatta a Székelyföld egészségügyi intézményeit

Szentmiklósi Ferenc képviselő beszámolt a miniszternő csiki, háromszéki és udvarhelyi munkásságáról

KOLOZSVAR. — Szentmiklósi Ferenc, a MNSZ csikmegyei országgyűlési képviselője, nyilatkozatot adott lapunknak Florica Bagdazar egészségügyi miniszternő székelyföldi körútjáról. A miniszternőt Szentmiklósi Ferenc kísérte végig a székely vármegyéken, ahol a kórházakat és egészségügyi intézményeket ellenőrizték.

— Florica Bagdazar miniszternő — közli velünk Szentmiklósi Ferenc — Moldvából jött át, hogy személyesen győződjék meg a Székelyföld egészségügyi helyzetéről. Gyergyószentmiklósról indultunk el és utunk alatt arról győződtem meg, hogy Bagdazar Florica miniszternő férfiakat megszégyenítő éberséggel figyel meg minden apró részletet. Határozottan, azonnal intézkedett a hiányok pótlására és megértően érdeklődött a Székelyföld és az erdélyi magyarországi kérdéseiről.

— Mindenhol rendben volt minden? — kérdezzük.

— Általában igen — halljuk a feleletet —, egyes helyeken voltak hiányosságok, bizonyos mulasztások is, talán éppen a legutóbbi említett helyeken, de ezeket a miniszternő a helyszínen megszüntette.

— Nehezen hihető — erősíti Szentmiklósi Ferenc —, de valóság az, hogy a miniszternő erdélyi útja nem az ilyenkor szokásos látogatás volt. Minden egyes betegre külön megtekintett, érdeklődött a betegsége és az alkalmazott gyógymód után. A pincéktől a padlásig végigjárta az épületeket és minden hiányt azonnal orvosoltatott. Meghallgatta a kórházak vezetőinek, orvosainak kívánásait és a velünk jött teherautóval gyógyszert, vásznaikat, kötszereket, vitamínokat adott a hiányok pótlására.

— Igen célszerű lenne — fűzi hozzá, — ha ezt az értékes tankönyvet magyar nyelvre is átültetnék pedagógusaink. Bagdazar Florica miniszternő már több mint tíz éve folytatja a gyógypedagógiai kísérleteit és nagyszerű eredményeket ért el.

— A tudós és politikus mellett kiváló anyja, aki rajong egyetlen leánygyermekéért, akit még erre az újtára is magával hozott. Eppen olyan őszinte demokrata, mint megboldogult férje. Az ő szellemi eredményeképpen az egészségügyi minisztériumban a legtekélyesebb egyenlőség és demokratikus elv érvényesül. Hasonló gondolkodású legbizalmasabb munkatársa dr. Cipeca államtitkár is, aki erdélyi származású és nagy megértéssel karol fel minden méltányos kívánást, ami Erdély népeinek egészségügyét viszi előbbre. Bagdazar Floricának és munkatársainak sokat köszönhet egészségügyünk. — fejezte be tájékoztatóját Szentmiklósi képviselő.

— Csak néhányat sorolok fel — folytatja Szentmiklósi Ferenc képviselő — a miniszternő intézkedéseiből. Tölgyesen a katonai pavillonoknak hétszáz gyermekét befogadó gyermekmenhelyre való átalakítása, a csikszentdomokosi régi egészségház viszállítása és azonnali utasítás száz gyermek tejkantinjának létesítésére.

— A miniszternő tele van mélyreható tervekkel. Így a torjai szanatóriumot, amely az ország egyik legmodernebb tüdőszanatóriuma volt, a miniszternő a pincéitől a tetőtérasszig átvizsgálta és a helyszínen rendelkezett, hogy a szükséges munkálatokat mielőbb végezzék el és még az ősze átadassák az épületek a gyógyító munka számára. A székelyudvarhelyi kórházban látottak a legnagyobb elragadtatást váltották ki belőle. A kicsi, de tisztaságtól ragyogó kórház, a kert a gyümölcsösével valóban felemelő látvány volt és különösen az a kötelességtudás, amivel a kórház két fiatal orvosa áll tudományos órhelyén...

— Még nem volt soha Erdélyben a miniszternő — mondja Szentmiklósi Ferenc — és számára ez most valóságos felfedező út volt. A hivatalos működési területén kívül a miniszternőt minden érdekelte. Utközben magyar szavakat jegyzett fel, megkérdezte azok jelentőségét. Tüszádon a korondi agyagiparosok munkáját figyelte meg, de nem haladtunk el a falvak iskolái, templomai mellett sem, hogy ne lett volna egy elismerő megjegyzése. Nagy hatást tett rá a Székelyföld népviselete és a nép egyszerű, de szívből jövő fogadása. Több alkalommal is megjegyezte: kár, hogy nem tud magyarul és nem beszélhet a néppel az

Szeptember 1-én nyitnak az elemi iskolák, 22-én a középiskolák

BUKAREST. — A sajtóban napvilágot látott különböző hírekkel kapcsolatban a nemzetnevelésiügyi minisztérium az új iskolai évre a következő tájékoztató közleményt adta ki:

gedik az iskolai díjakat. Hasonló rendelkezésben részesülnek a hadi-rolkántak gyermekei és a hadiárvaik.

Az elemi iskolai év az egész országban szeptember elsején kezdődik. A középiskolákban szeptember 22-é után, de később meghatározott időpontban kezdődik a tanítás. Ez az időpont semmiképpen sem lehet október 1-e után.

A KOLOZSVARI FIU ES LEANYIPAROS TANONCISKOLÁBAN a beiratások szeptember 1-15-ig tartanak minden nap reggel 8-12 óra között. A beiratáshoz szükséges okmányok: tanoncszerződés, születési anyakönyvi kivonat és iskolai bizonyítvány. A javító és a II-ik osztályba való felvételi vizsgákat szeptember 9-én reggel 8 órakor tartják meg. A beiratás elmulasztását a törvény rendelkezései szerint megbüntetik.

Az iskolai díjakat a nemzetnevelésiügyi minisztérium a tanulók gazdasági helyzete szerint fokozatosan állapítja meg. Előreláthatólag a szegénysorsu és a szorgalmas tanulók részére teljesen elen-

—

Savulescu miniszter Kolozsváron

KOLOZSVAR. — Traian Savulescu földművelésiügyi miniszter országos ellenőrző körútja alkalmával augusztus 30-án, szombaton este Kolozsvárra érkezett. A miniszter megérkezése után a vármegyeháza nagyerőműben értekezletet tartott Bihar- és Kolozs megyék gazdasági vezetőivel, részletesen

tájékoztatta magát a két megye gazdasági helyzetéről. Az értekezleten a MNSZ részéről Antal Dániel országgyűlési képviselő, dr. Nagy Miklós kolozsmegyei elnök és Székely János megyei titkár vettek részt. Az értekezlet részletes anyagát következő számunkban közöljük.

Gabonarejtegetőket, lisztcsempészeket és piaci üzöroket tartóztattak le a GESZ ellenőrei

KOLOZSVAR. — A megyei Gazdasági Ellenőrző Szerv ellenőrei a stabilizáció elleni bűncselekményért letartóztatták Wolff (Pecse) Mózes, Lázár Albert és Feuer Ernő kolozsvári lakosokat.

A GESZ ellenőrei letartóztatták továbbá Boga Julia és Boga Róza kolozsvári, Máramaros-utca 50 alatti lakosokat, mert a piacon a paradicsomot csak úgy akarták eladni, ha a vevők más zöldségnek is vásárolnak. A felháborodott közönség mind a kettőt megverte. A további bánfalmazásoktól a hatóságok közvegek védtek meg a két piaci üzért.

Rácz Benjamin Móra Ferenc-utca 10 alatti lakó földműves kétszer akart öt-öt milliót beváltani — letartóztatták.

Az állomáson feltartóztatták Vlad Toma örmestert, aki Nagyváradról egy mázsa fehér lisztet hozott magával. A lisztet elkobozták. Vlad Tomát letartóztatták.

Kajántón, a Harnic és társa tulajdonát képező majom gondnoka, dr. Neumann Nánán irodájában a GESZ ellenőrei egy mázsa körüli fehér lisztet találtak. A lisztet el-

kobozták dr. Neumann letartóztatták.

Ugyanakkor Kajántón a GESZ ellenőrei letartóztatták Tyukodi János megyei cséplési ellenőrt, Zsacsa Grigore mezőgazdasági kamarai megbízottat és Kelemen János gazdálkodót, mert a cséplés alkalmával a maguk részére egy tonna körüli gabonamennyiséget elrejtettek.

Ordentlich Armin egeresi lakos, kereskedő üzletét bezárta és szabotálta a rendelkezőket. Az ellenőrző közvegek letartóztatták.

Pop Anna szamosfalvi lakos ki akarta játszani a cséplési rendeletet és otthon, kézi csépléssel akart gabonát elvonni a beszolgáltatás elől — a GESZ közvegei letartóztatták.

Eljárás indítottak még Lovász Dániel, Farkas János, Várna János vajdakamarási lakosok ellen, mert nem tettek eleget beszolgáltatási kötelezettségüknek.

Szakács József kolozsvári, Jobbágy-utca 22 szám alatti lakos autótval akart Bihar megyéből fehér lisztet/beszállítani — a lisztet elkobozták és az eljárást megindították ellene.

A két utóbbi esetben — tekintettel a bűncselekmény könnyebb mivoltára — az eljárás alatt állókat nem tartóztatták le, de rövidesen a szabotázsbíróság elé kerülnek.

KINEK KÖSZÖNHETŐ A CSIKSZENTMÁRTONI KÓRHÁZFELSZERELÉS?

Nagy meglepés töltötte el a miniszternőt a csikszentmártoni kórház meglátogatásánál is. Ezt a kórházat még boldogult férje és miniszteri elődje kezdeményezte és így ennek a lelkes tudós házaspárnak köszönhető a kórház értékes, minden tudomány munkát biztosító felszerelése — magyarázza lelkesen Szentmiklósi képviselő.

— Majd látogatást tettünk még a baróti, sepsiszentgyörgyi, kézdivásárhelyi kórházakban is.

Eldöntetlenül végrődött a Vasas-FC Ploesti NB I. mérkőzés

KOLOZSVAR. — A Vasas-FC Ploesti regnapi mérkőzése 1:1 arányban eldöntetlenül végrődött. A Vasas Costa, Demeter, Szaniszló II., Gorgan, Balogh, Nistor, Nagy István, Ferenczi, Moldován II., Kurkó, Moldován I. összehajlásban játszott. A második féldíj 2. percében a Vasas Kurkó révén megszerzi a vezetést. Befejezés előtt 4 perccel Balogh sarokrugása után Balogh lábáról pattan a hálóba az egyenlítő gól. Öngól! A mérkőzést Höht (Arad) vezette. A Vasas — ha sürgősen nem erősít —, menthetetlenül a sereghajtók közé kerül.

BUKAREST. — CFR (Temesvár) — Unirea Tricolor 2:0 (1:0). NB. I. mérkőzés.

NB. II. eredmények: AMTE — Spárta 1:1. Indagratea — Gloria (Arad) 3:0 (3:0). Grivita CFR — CFR (Brassó) 4:1 (2:1).

BUDAPEST. — A magyar NB. I. második fordulóját a vasárnap. választások miatt szombaton játszották le a következő eredményekkel: ETO — Ferencváros 3:1 (0:0). DVSC — Ujpest 2:1 (0:0). Csepel — Vasas 2:1 (1:0). MTK — Mogúrt 3:2 (1:2). BMTK — Szac Barátság 2:1 (0:0). Haladás — Elektromos 4:2 (1:2). MATECS — Szeged 2:0 (1:0).

FIGYELEM!
Könyveket vásárolunk. (Vagy bizonyosba gyorsan eladunk) Eladó házak.
Kereset/ház juthatnak művelt egyének. Kisebbségi közreműködések

UHU
Mária királyné-utca 34.

APRÓHIRDETÉSEK

Előfizetési díj egy óra: 120 lej.

Apróhirdetés szavankint 2 lej. Legkisebb hirdetés (10 szó) 20 lej. Állást keresőknek 10 szóig 15 lej. Cim a kiadóban és jelítség hirdetéseknel 5 lej pótdíj fizetendő. Szöveg hirdetés szavankint 5 lej. Közgazdasági hirdetés szavankint 6 lej. Keretes hirdetés négyzetcentiméterenkint 4-5 lej. Házasság — levelezés 5 lej szavankint. Nyilttér szavankint 10 lej.

A „Monitorul Oficial” részére mindennemű közlemény felvétele, közlése futárszolgálattal. Az összes bukaresti, kolozsvári, belvárosi lapok részére hirdetés, előfizetés felvétel. Mozireklámok.

UHU
Kolozsvár, Mária királyné-u. 34.

ADAS VETEL

VESEK a legmagasabb napi áron mindenféle férfi és női varrógépeket, varrógépféjeket, varrógéplábakat, alkatrészeket, tüket, kötőgépeket. Weisz gépkezesedő, Horca-ut 82. 6481

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, tömegbélyegyet legmagasabb áron veszek. Erős, Dávid Ferenc-utca 12. F.

RADIO Siemens, ultramodern, olcsón és sürgősen eladó. Forduló-utca 2. 7961

LEGGYORSABBAN eladja bizonyomány tárgyait „Corvin” bizományi üzlet. Volt Unió-utca 26. 7072

PHILIPS rádió, 3+1 modern, ujtípusú eladó. Pap-utca 49, ajtó 3. 7073

ALMADARALÓGÉP eladó. Makkay vaskereskedés. 6989

ÜVEGFALAKAT, deszkafalakat, jó rádiót vennék. Ajánlatokat „Közszépzet” feléire a kiadóba. 7078

FERFÜLTÖNY (tisza gyapjú, használható, jókarban) és egy teljesen új nadrág olcsón eladó. Megtekinthető minden délután 6 és 8 óra között Vidu-utca 13, I. emelet, Kőmivesnél. (A Vidu-utca a Zrínyi-utcaól nyílik.) Gr.

CONCORDIA Zsidó Club
Unió-utca 6

értesíti tagjait és azok vendégeit, hogy **szeptember 1-jével megnyitja helyiségét.**

Izletes házikoszl, olcsó abonama.

VESEK egy jókarban lévő női biciklit. Szappan-utca 18, Berger. 7077

ERNEMAN „A” mozgépféj jó állapotban eladó. Balogh I. Sebes-Alba, Mihai Viteazul-utca 7. 7065

ALLAST KAPHAT

GYORS- és gépirói, titkári, levelezési,

Gyermeke mosolyát hat különböző feleletben örökíti meg a **SÁRDI-foto**
Dózsa György-utca 16.

irodai alkalmazottakat képző nappali és esti tanfolyamok kezdődnek. „IMP” iskola. Március 6-utca 36. 5677

KERESEK becsületes, gyermekszertő asszonyt kisebb háztartás vezetésére. Jászai-utca 6. 7052

RATA kolozsvári autóbusszállalat könyvelő irodafőnököt keres, aki a beszerzőcsoport (ekonomát) vezetését is vállalja. Gr.

Zöld félliteres üveg nagyobb mennyiségben eladó.

Cim a kiadóban.

Jóreklámhoz Jó kisaját!

Vizián-tól Fémcímékét

Kolozsvár, Augusztus 23-u. 21

GYERMEKSZERETŐ komoly nő felvesszünk. Jelentkezni Dózsa-utca 5. 7059

ALLAST KERES

FŐZNI tudó mindenes elhelyezkedne 20 hónapos gyermekkel, fizetés nélkül. Cim a kiadóban. 7069

ELSŐRENDŰ angol, francia varrónő házhoz megy varrni. Női és férfi fehérneműt is. Malom-utca 4. Macsinik cipész.

INGATLAN-LAKÁS

KIADÓ 2 szobás összkomfortos, gyönyörűen burtozott lakrész költségmegtérítéssel. Jelige: „Központ”. 7067

HA tudni akarja, milyen árat érhet el házért, földért, parcelláért, gyümölcsösért, forduljon mielőbb „Terno” ügynökkészhez, Széchenyi-tér 16, bejárta a Kádár-utcaól. 7064

KERESEK egy szoba, konyha, speizos lakást azonnalra, lehetőleg a vasút közelében. Cim a kiadóban. Gr.

KULONFELEK

BUKARESTBEN ügyeit elintézi gyorsfutár! Más városba is indul! „UHU”, Mária királyné-utca 34. 7076

KOZPONTBAN három gimnázista leánykint ellátással, fürdőszobahasználat-tal vállalkoz. Benesikné, Szentgyörgy-utca 11. F.